

Список використаних джерел

1. Ганиш Е. Г. Рівневий підхід до викладання іноземної мови професійного спілкування у технічному вузі /Е. Г. Ганиш // Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління : тези доп. першої наук.- практ. конф. – К. : КУЕТТ, 2003. – С. 210.
2. Тесленко В. На шляху до нової парадигми освіти/ В. Тесленко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2007. – №3 – С. 5 – 6.
3. Максименко О. Принципи професійно орієнтованого навчання іноземних мов у Західній Європі / О. Максименко // Рідна школа. – 2005. – №9 – 10 – С. 78 – 80.

УДК 373.3 (477.87) «50/90»

ФІЗЕШ О. Й.
Мукачівський державний університет

ПОЧАТКОВА ШКОЛА ЗАКАРПАТТЯ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА РАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ (50-90 рр.)

Реформи початкової школи Закарпаття першого повоєнного десятиліття носили суперечливий характер, адже радянська система освіти була орієнтована на впровадження комуністичної освітньої моделі, яка кардинально відрізнялася від існуючої проєвропейської. Разом з тим, у радянський період спостерігалися й позитивні тенденції щодо розширення мережі шкіл, удосконалення матеріально-технічного забезпечення тощо. Планова економіка та партійна ідеологія позначилася й на освітніх документах, які в повному обсязі регламентували освітню діяльність на всіх її рівнях та в кожному регіоні, зокрема і в Закарпатті.

Розвиток освіти Закарпаття відображено у розвідках науковців краю: І. Гранчака, Д. Данилюка, В. Задорожного, В. Керечанина, Д. Худанича (історичні передумови формування освітніх процесів); А. Бондаря, В. Гомонная, А. Ігната, М. Талапканича, В. Росула, П. Стрічика, Ч. Фединець, В. Химинця, П. Ходанича (шкільництво в окремі хронологічні періоди) та ін. Питання щодо освітніх документів, які регламентували діяльність початкових шкіл Закарпаття радянського періоду в 50-90 рр., не було об'єктом наукових розвідок.

Друга половина 50-х років ХХ століття ознаменована проведенням ряду реформ, що отримали назву «хрущовської відлиги». Як наслідок, прийняття 24 грудня 1958 року Верховною Радою СРСР «Закону про зміцнення зв'язку школи з життям і про дальший розвиток системи народної освіти в СРСР» [1], яким передбачається перехід на обов'язкову восьмирічну освіту та окреслено основне завдання восьмирічної школи – «давати учням міцні основи загальноосвітніх та політехнічних знань, виховувати любов до праці та готовність до суспільно-корисної діяльності, здійснювати моральне, фізичне та естетичне виховання дітей» [1, с. 54]. Всіма радянськими республіками були розроблені положення, які регламентували освітню діяльність восьмирічних шкіл. Так, в Українській РСР «Положення про восьмирічну школу» було затверджене 16 серпня 1960 року Радою Міністрів УРСР [3]. У цьому документі, окрім основних засад та цілей діяльності восьмирічної школи, було визначено окремі аспекти, які стосувалися початкової школи, зокрема: у

невеликих населених пунктах зберігаються початкові школи в складі 1-4 класів, по закінченню яких діти повинні переводитися до 5 класу найближчої до населеного пункту восьмирічної або середньої школи, кількість учнів в одному класі не повинна перевищувати 40 осіб (п. 3); з метою здійснення обов'язкової восьмирічної освіти і створення належних умов для успішного навчання за кожною школою закріплюється свій район обслуговування й школа несе відповідальність за повноту охоплення школоповинних учнів; місцеві ради депутатів повинні організувати підвіз школярів, які проживають на відстані більше 3 км від школи; трестами громадського харчування та споживчої кооперації забезпечити обов'язкове «гаряче» харчування; за бажанням батьків при школах створити групи продовженого дня (п. 5) [3].

З метою покращення стану освіти в сільській місцевості у 1973 р. була прийнята Постанова «Про заходи подальшого поліпшення умов роботи сільської загальноосвітньої школи» [5]. У відповідності до якої передбачалися конкретні заходи щодо подальшого розвитку шкільної освіти на селі, спрямовані на зміцнення навчально-матеріальної бази шкіл, забезпечення їх кваліфікованими педагогічними кадрами, підвищення рівня навчання і виховання молоді в сільських школах. Задля цього вважалося за доцільне побудувати в кожному радгоспі і великому колгоспі середню загальноосвітню школу. Для сільських вчителів, згідно з цією постановою, передбачалися додаткові пільги на отримання кредитів під будівництво житлових будинків, відстрочка від призову на дійсну військову службу вчителям з вищою педагогічною освітою після закінчення вузу на весь період їх роботи в сільській школі, придбання харчових продуктів за закупівельними цінами тощо.

Закон «Про народну освіту» (1974) передбачає трирічний термін навчання в початковій школі (ст. 27), а для учнів, які навчатимуться нерідною мовою, і дітей, які не виховуються в дитячих дошкільних закладах, у школах організуються підготовчі класи (ст. 30), з метою розширення громадського виховання, створення сприятливіших умов для всебічного розвитку учнів і надання допомоги сім'ї в їх вихованні створюються при наявності навчально-матеріальної бази загальноосвітні школи з продовженим днем або групи продовженого дня (ст. 31) [2].

Постановою «Про основні напрями реформи загальноосвітньої та професійної школи» (1984) здійснюється перехід на одинадцятирічний термін навчання, з них – термін навчання у початковій школі становить чотири роки [4]. Навчання дітей у початковій школі пропонується починати з 6-річного віку. На завершення огляду розвитку початкових шкіл Закарпаття радянського періоду у світлі освітніх реформ, що відбувалися впродовж 1944 – 1990 рр., та на підставі статистичних даних архівних джерел, розвиток початкової школи Закарпаття станом на 1 вересня 1991 року досяг таких показників:

–загальне число шкіл, в яких учні здобувають початкову освіту, становить 692 школи, з них міських – 133, сільських – 559;

–кількість початкових класів та класів-комплектів становить – 4.409, з них міських – 1.249, сільських – 3.160;

–кількість учнів початкових класів становить – 81.882, з них міських – 31.207, сільських – 50.675;

–кількість учнів початкових шкіл, які відвідують групи продовженого дня становить – 44.390 учнів, з них міських – 14.459, сільських – 29.931 [6].

Освітні закони радянського періоду характеризувалися надмірною заідеологізованістю, проте мали ряд позитивних сторін, які, в першу чергу, стосувалися організації діяльності початкових шкіл у гірських та віддалених районах області, впровадження цільової комплексної програми «Початкові класи», зміцнення матеріально-технічної бази тощо.

Список використаних джерел

1. Закон СССР «Об укреплении связи школы с жизнью и о дальнейшем развитии системы народного образования в СССР». 24 декабря 1958 г.// Народное образование в СССР. Общеобразовательная школа. Сб. документов. 1917–1973 гг./Сост. А. Абакумов и др. – М.: Педагогика, 1974. – С.53 –61.
2. Закон УССР «Про народну освіту». Постанова Верховної Ради УРСР. – № 2778-VIII. – 28 червня 1974 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T742778.html.
3. Положення про восьмирічну школу // Збірник наказів та розпоряджень Міністерства освіти Української РСР. – 1960. – № 17/18 – С. 2 – 10.
4. Постановление ВС СССР «Об основных направлениях реформы общеобразовательной и профессиональной школы». – 12 апреля 1984 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://intellect-invest.org.ua/content/userfiles/files/social_history_pedagogic/official_documents/_Postanovl_O_reforme_school_1984.pdf.
5. Постановление ЦК КПСС и СМ СССР «О мерах по дальнейшему улучшению условий работы сельской общеобразовательной школы». – № 471. – 02 июня 1973 г. // Левоневский Валерий Станиславович [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://pravo.levonevsky.org/baza/soviet/sssr4647.htm>.
6. Державний архів Закарпатської області (ДАЗО), Ф. 165, оп. 6, спр.1724 (Зведені статистичні звіти денних загальноосвітніх шкіл на початок 1991 – 1992 навчального року (форма №76-рик)). – 17 арк.

УДК 519.21:378.2

ФУРСЕНКО Т. М.
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

МІЖНАРОДНА АКТУАРНА АСОЦІАЦІЯ ЯК ДЖЕРЕЛО СТАНДАРТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Реалії сучасного соціально-економічного життя створюють сприятливі умови для інтеграції професії актуарія та актуарної науки в цілому в народне господарство як розвинених країн, так і тих, що розвиваються, адже перед актуаріями постають важливі практичні задачі, які у найширшому сенсі можна згрупувати під комплексним поняттям «забезпечення фінансової стабільності» у сфері страхування, пенсійного забезпечення, ризик-менеджменту тощо. Саме тому надзвичайно актуальним постає питання вироблення стандартів освітньої підготовки, професійного розвитку та діяльності актуаріїв, що дозволить «на виході» отримати висококласних спеціалістів. У цьому аспекті на особливу увагу заслуговує

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>